

STEFAN SPJUT

STALLO

Tam venku jsou
opravdu trollové.
A kradou naše děti.

Stvol vrbky přilepený k asfaltu venkovské silnice je dlouhý jako had. Ne, delší. Táhne se až do trávy ve škarpě. Chlapec přejede očima sliznatý stonek; vede do břicha nějakého šedého tvora. Hraboše. Je mrtvý, ale přesto se dívá. Očka jako černé korálky, strnule zkroucená packa.

Dveře se otevřou, máma na něj volá.

Hoch se nemůže od zvířátka odtrhnout.

Žena vystoupí z vozu.

Postaví se vedle syna. Nakrčí nos, brýle se jí posunou do čela.

„Někdo ho přejel,“ vysvětlí malému.

„Ale co je tohle?“

„Střevo. Asi ho z něj vytáhl nějaký pták. Nebo zvíře.“

Syn chce vědět, co to bylo za ptáka. Nebo jaké zvíře.

„Pojď už,“ pobízí ho matka.

„Ještě jsem se nevyčůral.“

„Tak šup.“

Chlapec přitiskne tvářičku k oknu, na vrcholky vysokánských smrků však nedohlédne. Mezi koleny svírá velkou láhev fanty a občas zafouká do hrdla. Sklo je teplé stejně jako poslední doušky nápoje. Jsou v autě téměř tři hodiny; tak dlouho nikdy předtím necestoval.

Vůz zastaví, ale hošík nechápe, že jsou na místě.

Ocitli se uprostřed lesa, jenže chata nikde.

Všude samé stromy.

„Už jsme tu?“ zeptá se mámy.

Maminka chvíli nehybně zamyšleně sedí, pak vytáhne klíček ze zapalování, vystoupí a otevře dveře u synova sedadla.

Na chlapečka se vrhnou komáři, jako by na něj čekali. Slétají se ze všech stran, hemží se jeden přes druhého, chlapcova kůže vypadá jako tečkovaná. Hoch se je ani nepokusí odehnat. Strne, s batůžkem přehozeným přes rameno se zastaví a pronikavě zakvílí.

Matka hodí cestovní kabelu na kapotu, rozevře zip a vytáhne osušku. Zabalí do ní synka jako do pláště, cípy mu sváže pod bradou, popadne kabelu i igelitovou tašku s jídlem a rozběhne se vysokou trávou. Za ní se táhne zvlněná čára. Na mátově zeleném froté tričku mezi lopatkami se rysuje podlouhlá propocená skvrna, kolem lýtek jí poletují zvonové džíný.

Syn vyrazí za ní, v ruksaku mu rachotí krabice s umělohmotnými figurkami. Jednou rukou svírá popruh, druhou si přidržuje ručník. Nestačí máminu tempu, její postava mu brzy zmizí z dohledu. Hoch zakřičí, aby na něj počkala. Žena je už v zatáčce daleko před ním. Otočí hlavu a houkne na syna, aby si pospíšil.

Pěšinu lemují pruhované vějíře hustého kapradí, o něco dále se tyčí hrbolaté kmeny smrků, pod nimi je černo. Chlapec běží, nad bzučícími chomáči trávy vlaje jeho plášť.

V oknech chaty se zrcadlí temný jehličnatý les. Plechová střecha je zapadaná šiškami, větvičkami a kusy staré kůry. Pod světlým nebem se vznášejí koruny mohutných sosen.

Matka už stojí na verandě. Se zlobně sevřenými rty se sklání u okna a rukou šátrá pod římsou.

„No tak,“ zamručí, vypácí plech, vsune pod něj prsty a střídavě od-fukuje na obě strany, aby zahнала komáry.

Hoch rozváže ručník, přetáhne si ho přes hlavu jako šátek a dělá piruety. Sportovní botky klapou po dřevěné podlaze. Ve spárách mezi prkny jako obvykle vyrážejí stébla trávy a on je zašlapává. Na vyřezávaném zábradlí s figurálními ornamenty leží popelník. Chlapec se zastaví. V kalné vodě něco plave, snad moucha nebo chroust, nad hladinu trčí jen nožky. Kousek popojde a zjistí, že utopenců je několik. Popelník vypadá jako kotlík odporné polívky, takové, jakou vaří čarodějnice.

Maminka klečí a snaží se nahlédnout pod parapet.

„To snad není pravda,“ řekne mrzutě.

Pak začne hledat v trávě pod oknem.
Syn ji chvíli pozoruje.
Zmáčkne kliku.
„Mami,“ řekne, „je otevřeno.“

Matka postrčí synka do chaty, zvedne tašky, položí je na zem a zapráskne dveře. Hoch se zastaví před nástěnným koberečkem s tmavými pokrouceninami a vyvalenýma zvířecíma očima. Přemítá, co asi představuje. Že by to byla sova? Pak ho znovu štouchne mámina ruka držící igelitovou tašku studenou od krabice s mlékem.

„Honem!“

Zdá se, jako by její strohá slova v čemsi uvízla. V pavučině, kterou po sobě zanechalo předlouhé ticho. Chlapec to vycítí a znejistí. Nejraději by ještě chvíli zůstal na místě.

„No tak, hni sebou!“

Hošík vstoupí do místnosti a obezřetně se rozhlédne kolem.

Hrubé dřevěné panely jsou polepené látkovými tapetami, tu a tam je zdobí obrázky a zavěšené měděné nádoby. Pootevřenými dveřmi uvidí palandu. Tmavě zelené přehozy, z okrajů visí dlouhé třásně. Nakoukne dovnitř. Je to úzký pokojík. Vedle postele stojí stolička a na ní leží kniha. Za oknem roste strom, špičaté jehličí se tlačí na sklo.

Chlapec položí batoh na kuchyňský stůl, rozepne zip a vytáhne z něj starou plastovou krabici od zmrzliny. Na víčku je pomačkaná cedulka s nápisem *BIG PACK*. Opatrně sejme gumičku, ví, že by mohla prasknout. Na stůl se vysypou postavičky z umělé hmoty. Figurky z velkého balení sušenek *Kačer Donald* jsou spletené do sebe, jako by chtěly dát najevo určitou sounáležitost. Pak má ještě šmouly a zvířátka. Hrošíka s obrovitou rozevřenou tlamou. Gorilího samce, který si pěstmi buší do hrudi. Taky sedícího panáčka. Původně řídil traktor, ale ten se už ztratil. Panáček je celý modrý. Včetně hlavy.

Naproti kamnům stojí malá pohovka. Chlapec se na ni usadí, v pěstičce svírá šmoulu. Nad hlavou se mu sklání skládané látkové stínidlo stojací lampy. Žárovka chybí, v objímce zeje jen díra. Chata patří pánovi, co pracuje s mámou, a chlapečka by zajímalo, proč má ten strejda lampu bez žárovky. Možná ze stejného důvodu, z jakého nemá televizi.

Dlaněmi přejede po hořčicově žlutém potahu. Je samý uzlík a hošík ví, že kdyby se na něm moc vrtěl, mohl by si o hrubou látku odřít kůži.

Zamíří do kuchyňky. Lednička je tak mrňavá, že se musí sklonit, aby ji otevřel. Nic v ní není, nesvítí ani nechladí. Dveře se nedovírají, musí na ně pořádně přitlačit. Podlaha i stěna nad kuchyňskou linkou jsou ze stejného materiálu, z hnědočerveného korkového linolea s drobným šestihranným vzorkem.

Na hřebíku visí umělý česnekový cop. Hoch na něj ukáže a zeptá se, zda si ho může půjčit. Matka přikývne, syn si přistaví stoličku ke kuchyňské lince, vyleze na ni a sundá pletenec. Ne že by s ním byla nějaká velká zábava, chápe, že je jen na ozdobu. Štípe do tuhých neživých palic a zkouší, jak pevně jsou spojené, a maminka zatím zotvírá všechna dvířka a šuplíky. Nahlédne dokonce i do lednice, pak ji zabouchne.

Chlapecek prohlásí, že podlaha je na zdi.

„Jo,“ povzdechne si máma. „A zeď na podlaze, vidí.“

V chatě je zavedená elektřina, pro vodu a na záchod musejí ven. Napřed si vzájemně vetrou do tváří tuhý repelent v tyčince, na které je obrázek komára s dlouhýma nohama, a pak se vydají ke kadibudce. Aby chlapec věděl, kam má jít, kdyby se mu chtělo kakat; vyčůrat se může kdekoli.

Na hlavu si natáhne červenou kapuci a drží se v těsném závěsu za mámou, která kolem sebe plácá rukama a nadává na komáry.

„Zvykneme si,“ slibuje synkovi. „Na místní nejdou, nejvíc mají spadeno na lidi, co nejsou odsud.“

Hošík mlčí a mává pažemi. Rázují za sebou jako na přehlídce.

Budka stojí těsně u smrku a žena musí odsunout pichlavé větve a zády je přidržet, aby se dostali ke dveřím. Chlapec je připraven na ošklivý zápach a raději dýchá pusou. S očima navrch hlavy vyhlédne zpod máminy paže. Stěny jsou obložené sololitovými deskami, vlhkost na nich vytvořila temné skvrny připomínající mraky. Vedle prkýnka s opravdovým poklopem leží hromádka časopisů. Parapet u okna je plný hmyzích mrtvolek. Nad vysušenými polorozpadlými tělíčky visí potrhaná záclona připevněná k desce připínáčky.

Pro vodu se chodí ke studni. Zeleně natřená pumpa vypadá na sluncem zalitém trávníku jako podivný sukovitý strom. Voda z ní však neteče; ať máma tahá za držadlo sebevětší silou, ze studny se ozývá jen řinčení. Maminka je zjevně rozzlobená. Hlavu si ovázala strakatým kapesníkem, špičkami prstů šmátrá pod jeho okrajem a zuřivě si mne poštipané čelo.

„Zbylo nám ještě něco k pití?“

Syn zavrtí hlavou. Všechno vyzunkl do poslední vlašné kapičky. Žena zmizí v chatě a po chvíli se vrátí s hrncem.

„Pojď,“ vyzve malého a překročí nízký dřevěný plůtek.

Prudce odhrne uschlé šedohnědé smrčí, až se zdá, že ho zlomí, je však překvapivě pružné. Chlapec stoupne na tlustou větev zabořenou hluboko do mechu, druhý konec se znenadání malinko nadzdvihne. Jako by větev zvědavě vystrčila hlavu a chtěla se podívat, kdo to sem přichází, kdo ji tu ruší.

Za drsnými kmeny jehličnanů se blyští vodní zrcadlo obrostlé chocholatou trávou, vysoké trsy se odrážejí v močálovém jezírku. Pluje po něm i obloha s běloskvoucími obláčky a zubaté koruny smrků. Máma si sedne na bobek a ponoří hrnec do vody. Chlapec kolem sebe šermuje pažemi, aby odehnal komáry, a sleduje její počínání. Budou tu vodu opravdu pít?

„Uvidíš,“ řekne úsečně žena.

S plným hrncem zamíří zpět k chatě. Drží ho v jedné ruce, nedbá na to, že voda šplíchá přes okraj, a chlapci je to jedno, stejně by se jí nenapil. Pak máma vlije obsah nádoby do otvoru na vršku pumpy.

„Musím navlhčit manžetu,“ vysvětlí mu, popadne držadlo a pumpuje. Pracuje pomalu a ve tváři má tak soustředěný výraz, že hoch spolkne všechny otázky a vzrušeně čeká, co se bude dít. Ohání se po komárech, ale nespustí z mámy oči.

Nejprve se ozve stejné zařinčení jako předtím, pak to ve studni zachrčí a zasyčí. Je to dobře, nebo špatně? Chlapec neví, jen hledí na maminku, která stále tahá za rukojeť. Při každém pohybu se zašklebí, ale on nedokáže odhadnout, co si opravdu myslí.

Z pumpy vyrazí rezavý chrchel, po chvíli voda zesvětlá, silný proud pleská o travu. Je žlutý, ledový a páchne zatuchlinou; určitě to způsobila máma, když do té škvíry nalila špinavou vodu z lesa.

„Víš, co jednou udělal dědeček?“ zeptá se matka, pověsí na pumpu kbelík a tajemně se usměje.

Hoch zakrouť hlavou.

„Vyčůral se do plechovky a pak to nalil do pumpy.“

Nedělá si z něj maminka legraci?

Vždyť se směje.

„To je fuj, co?“

Chlapec zmateně hledí na kbelík.

Voda stoupá, plast potemní.

Maminka natrhá kytici s dlouhými stonky, strčí ji do vázy a tu postaví na stůl. Květiny vydávají silnou kořeněnou vůni. Prý je to heřmánek. Chlapec zjistí, že po bílých okvětních plátcích lezou droboucí broučci, ale máma řekne, že to nevadí. Pár jich spadne na stůl. Hoch se musí sklonit přímo nad ně, aby černé tečky na tmavě žilkované dřevěné desce vůbec rozeznal. Miniaturní tělíčka se rychle pohybují, tvorečkové zjevně vědí, kam mají namířeno. Hoch se je několikrát pokusí prstem přimět, aby změnili směr, ale marně.

„Mami, víš, jak jsou ti broučci malí?“

„Určitě jsou úplně malilinkatí.“

„Jsou tak prťaví, že když na ně sáhnu, hned umřou.“

Večer si vlezou do postele a zachumlají se do peřin potištěných velikými pohádkovými květinami se zakroucenými listy. Do oken vsadili síť proti komárům, ale brzy se celá chata rozezvučí cvrkotem lučních kobylek.

„Slyšíš?“ zašeptá máma se rty přimknutými k synkovým kučerám. „Nepřipadá ti, že koníci cvrkají tady uvnitř? Jako by byli schovaní v chatě a hráli jen pro nás. Třeba pod postelí.“

Chlapec přikývne. Pak se mámy zeptá na salaše, o kterých mu vyprávěla v autě. Kde jsou?

„V lese.“

„Půjdeme se na ně podívat?“

„Možná.“

„Opravdu?“

„Uvidíme.“

K ránu se rozprší, déšť ne a ne ustát. Matku s chlapcem probudí bubnování kapek do plechové střechy. Je šero, venku lijí jako z konve. Teď už v chatě nejsou kobylinky, ale déšť; bez přestání padá z oblohy, až jim oběma připadá divné, že stále leží v suchu. Okapy přetékají, voda crčí do trávy. V pokoji je zima.

„Mami, prší.“

„Nevidíš moje brýle?“

Hoch brýle samozřejmě vidí — leží na hromadě komiksů pod postelí. Natáhne se po nich a podá je mamince. Obroučky jsou z průhledného plastu, skla veliká jako šálek na čaj. Žena si je nasadí a pak do syna žertem strčí bokem, až chlapec skoro vypadne z postele. Je to jejich hra. Hoch mámu štípe pod noční košilí, jeho ruce jsou kousaví krabi.

„Ledoví krabí!“

Lijavec buší do popelníku na verandě takovou silou, až voda klotkotá a stříká kolem. Teď čarodějnice vaří tu svou ošklivou polívku, pomyslí si chlapeček. Dřevěný sedák od židle je studený, takže si raději sedne na bobek a tričko si přetáhne přes kolínka, na kterých mu naskočila husí kůže. Čeká na snídani. Znovu se začne matky vyptávat na salaše, je to k nim daleko?

„Až někdy jindy,“ řekne máma.

Hoch hlasitě protestuje, ale maminka mu vysvětlí, že s sebou nemají pláštěnky. Malý zklamaně brumlá: má přece holínky! Nedá mámě pokoj, dokud ho nepohládí po vlasech.

Pak na syna pohlédne. Lesklá hnědá ofina jí dosahuje až k obroučkám brýlí. Čelo má úplně zakryté.

Posnídají studenou šípkovou polévku a obyčejný chléb s trochou margarínu.

„Suchý chleba po ránu,“ řekne vesele matka.

„Hodí se jen pro vránu,“ doplní ji syn.

Pak hrají karty. *Hladovou lišku.*

Chlapeček je hotový přeborník. Ví, že je třeba být neustále ve střehu a vynést co nejvyšší kartu, aby spoluhráče trumfl. Proto se ta hra takhle jmenuje, člověk si musí počínat lstivě a nenápadně. Tohle máma nikdy nepochopila; brada jí těžce spočívá v dlani, očima bloudí

po kartách, ale nemá šanci. Hoch ji pokaždé přebije a vítězně plácá dlaní do stolu.

Nakonec to matka vzdá a natáhne se s knížkou na pohovku. V tašce si přivlekla celou hromadu knih. Nohy si položí na postranní opěrku a zatíná prsty, až jí na chodidlech vystupují šlachy. Nehty má červeně nalakované. Na krku nosí řetízek a při čtení ho popotahuje sem tam. Nemá smysl ji přemlouvat, to chlapec moc dobře ví.

Přiklekle k železným kamnům, otevře dvířka a do otvoru nacpe všechny své figurky. Panty skřípou, hošík pronikavě piští. Z kamen se stalo vězení a panáčkům se v něm ani trochu nelíbí — vždyť uvnitř je to učiněná hrůza. Tma jako v pytli, k jídlu jen popel. Ale můžou si za to sami! Goofy se pokusí upláchnout, ale chlapec ho dožene u koše na dřevo a přes psovo zoufalé vytí ho strčí zpět do začazené cely.

Maminka se mu směje.

To se kloučkovi nelíbí a hned zmlkne.

Později dopoledne déšť ustane a chlapec zahoří nadšením: teď se půjdou podívat k salaším! Matka však zavrtí hlavou. V lese to není o moc lepší, pořád tam kape ze stromů, všude je vlhko.

„Hned bychom byli promočení jako myši,“ zamumlá a obrátí list.

Potom dodá:

„Vždyť můžeš jít ven sám, jestli chceš.“

To může.

Chlapec si natře repelentem čelo, tváře, hřbety rukou a prsty. Pak si tyčinkou přejede i rukávy a džíny. Pro jistotu.

Obuje si holínky, přes hlavu si vyhrne kapuci od mikiny, vyklouzne ven a rychle za sebou zaklapne dveře.

Pozemek není velký, jen malá mýtiny v lese, a klouček je s průzkumem brzy hotov. Napřed nahlédne do dřevníku. U stropu se vznáší šedobílá koule. Vosí hnízdo. Zdá se, že je neobydlené, ale hoch se k němu neodvážá přiblížit.

V další kůlně najde krocket. Barva na míčcích je oprýskaná. Popadne jednu palici a zaklepe na okno, aby se mamince pochlubil svým objevem. Máma se tváří odmítavě, nemá na hraní náladu, a když chlapec otevře dveře do chaty, odbude ho slovy:

„Teď ne.“

Hoch na ni dále doráží, ale matka je neoblomná:

„Zavři!“

Klouček prohání dřevěné koule po trávě, ty však okamžitě zapadnou do houští u plotu. Palicí jednu vyštourá a prohlédne si ji. Určitě to není ta, kterou do roští vstřelil. Je jiná, téměř bezbarvá, hoch je přesvědčený, že byla původně zelená. Napadne ho, že koule mají v keři tajnou skrýš.

Vrátí se do kůlny. Je tam spousta jiných hraček. V popraskaném děrovaném košíku leží létající talíř, pod ním je složený nafukovací balon. Hošík nadouvá tváře a funí, co mu síly stačí, ale je to marné. Rozběhne se do chaty a čeká, zatímco máma fouká a fouká.

„Už se mi z toho točí hlava,“ řekne.

Chlapec před sebou kope modrobílý míč. Bum, ozve se, ale nic jiného se s balonem dělat nedá.

Vyzkouší i létající talíř, ale moc daleko nedohodí. Ať se snaží sebevíc, disk stejně pokaždé spadne do trávy.

Les je stále ponořen do ticha, které s sebou přinesl déšť.

Z příkrých, vlhkem se lesknoucích smrkových stěn se tu a tam ozve osamělé ustrašené pípnutí. Klouček pomalu kráčí po pěšině, zakloní hlavu a pátrá po ptácích, ale nikde nic. Smrky skrývají vše, co se děje v jejich nitru. Mají svá tajemství.

Všude to bublá, crčí a zurčí. Kape a krápe. Mokrá schýlená vegetace září a otírá se o něj. Jako veliké kartáče v automyčce, co šlehají do oken, napadne ho. Občas se kolem mihnou růžové proužky. Tyhle květiny se jmenují vrbky, to se snadno pamatuje. Vypadají jako liščí ohony.

Za chvíli dojde k autu, v lese se zablýskne hnědý lak. Vlastně ani neví, co tam bude dělat. Možná jen nakoukne oknem dovnitř a potom se vrátí zpátky.

Objeví však potůček. Vytéká pod pěšinou, pak se ztrácí mezi stromy. Voda je úplně zelená, takže na dno vidět není, ale strouha zřejmě nebude hluboká. Zapřemýšlí, kam asi vede, a rozhodne se, že půjde po proudu.

Opatrně klopýtá po vyvýšených drnech a travnatých chomáčcích. Vyhýbá se nejistě vyhlížejícím místům a proláklínám. Přískoky po pařezech a kamenech pokračuje kupředu. Uši má zakryté kapucí, slyší

jen praskání šišek a větévek pod holínkami a svištění větru v mokřých vrcholcích stromů.

Salaš je dřevěný nenatřený domek — v tomhle má jasno. Nikdo v něm nebydlí, ale v dávných dobách v takových boudách žila zvířata. Sama.

Zvířecí příbytek. Jak může takový domeček asi vypadat? Má vůbec okna? A pokud ano, moc by ho zajímalo, jestli u nich ta zvířátka postávala a otráveně vyhlížela ven. Chlapec si je jistý, že se zvířata často nudí. Jsou na to tak zvyklá, že si ani neuvědomují, jak strašně se nudí. Vůbec o tom nevědí.

Strouha zmizí za neproniknutelným houštím a rozježeným rákosím. Hoch čvachtá bahnem, holínky i kalhoty má za chvílku úplně mokré — dokonce mají i jinou barvu. Zebou ho lýtka. Maminka měla pravdu; chlapec zvažuje, zda se nemá obrátit a jít zpět.

Vtom spatří lávku a změnění názor.

Dva zpuchřelé kmeny, do nichž někdo příčně zatloukl klacky jako zábradlí.

Že by ten můstek vedl k salaším? Chodí po něm zvířátka?

Klučík se zastaví, a protože má ledové nohy, chvílku váhá.

Voda pod lávkou vypadá jako smaragdová dračí kůže. Určitě je jedovatá. Tamhle pluje smrková šiška. Přesně tak může dopadnout, jestli si nedá pozor. To dobře ví. S obličejem pod hladinou by se bez hnutí vznášel ve vodě. Byl by z něj utopenec.

Přidrží se zábradlí a pokračuje v cestě. Na okamžik se mu sevře srdce, jako by mu máma v hrudi pohybovala rty, ale to už je v zeleném moři na druhé straně. Tráva je tak vysoká, až se v ní ztrácí. Když zafouká vítr, stvoly se naklánějí, šustí a tajemně šepotají.

Takhle žijí některá zvířata. Třeba hraboši. Hoch vidí jen dlouhatánská ostrá stébla, která se o sebe třou. Napřaženýma rukama odhrnuje šelestící vlny, jimiž se prohání vítr. Takhle to dělá hraboš. Zrovna takhle.

Obnaží jedno ucho, v trávě cosi hlasitě šumí. Hoch pochopí, že se znovu dalo do deště. Ale ve vzduchu to vidět není. Několikrát zamrká a pohlédne ke slunci. Za mlhou rozpitými jehličnatými korunami spatří bledé světlo. Po komárech tu není ani památky. Zřejmě se jim nechtělo letět tak daleko.

Chlapec kráčí po mechu stále dál a dál.

Vtom se mu pod nohama zaleskne voda a hoch okamžitě ustoupí stranou. Močály nemá rád. Boty mu tu a tam uvíznou v bahně, jako by ho chtělo vcucnout, a když si téměř vyzuje nohu z holínky, má toho dost. Nevrátí se však k lávce, ale zamíří šikmo přes mech mezi několik bílých březových kmenů, které viděl už předtím. Les záhy zhoustne.

Našlapuje po zeleném koberci. Měkoučkový mech se tlačí úplně všude, šplhá dokonce i po stromech. Kameny jsou jím obrostlé, všechny vypadají krásně hebké a kulaté. To se malému líbí.

Široké větve se nad ním klenou jako střecha, takže si vůbec nevšimne, že prší, nedolehne sem ani vítr prohánějící se obrovskými travinami.

Hoch hledí do nitra lesa.

Kolem vládne naprosté ticho. Působí téměř zlověstně.

Vše zmrtvělo, nepohne se ani lísteček na keři, ani stéblo huňaté trávy.

Kmeny natěsnané vedle sebe propouštějí jen tenounké proužky světla.

Chlapec zachází stále hlouběji. Řídí se tím, jak ho vede les, jak se před ním otvírá či zavírá.

Na špici smrku visí hrozny zlatohnědých tlustých šišek. Ještě nikdy je neviděl na stromě, pouze popadané na zemi. Vypadají jako ptáci. Zvedne šišku a mrští ji vzhůru, ale tak vysoko se mu dohodit nepodaří.

Zmocní se ho házecí vášeň. Vrhá kolem sebe šišky, jehličky i kusy kůry. Za chvíli ho to omrzí, poškrábe se na tváři a pocítí slabý hlad. Už je venku hodně dlouho.

Na keřících zahlédne několik modročerných kuliček. Posadí se na bobek, jednou rukou trhá borůvky. Druhou si zastrčí do rukávu, takže mu koukají jen prsty, a ohání se jí po komárech.

Moc si ale pochutnat nestačí: pod kapuci zalezou komáři, neustále mu narážejí do tváře, otírají se o řasy a o rty a pronikavě mu bzíkají v uších. Ten zvuk je snad ze všeho nejhorší — stejně ostrý jako jejich sosačky. Ale jakmile ucítí pach repelentu, dají se na ústup. A máte to, pomyslí si klučík.

Na zemi nic zajímavého není, vše, co na ní leží, je mrtvé a neuspořádané. Puklý strom s vyhřezlou dužinou světlečervenou jako maso, opodál zpráchnivělý březový kmen. Kolem se povalují tenké cáry bílé kůry. Hoch do dřeva šťouchne špičkou boty a opatrně našlápne. Je úplně měkké.

Další kmen je porostlý nažloutlými placatými houbami připomínajícími uši. Pokouší se je spočítat, ale je jich moc. Kolik uší může takový strom mít? Komáři mu neodbytně dotírají na obličej a chlapec to vzdá.

Vykotlaný pařez vypadá jako džbán schovaný v borůvčí. Otvor lemuje zelený mechový límec. Hoch do něj nakoukne, ale nic zvláštního neobjeví, jen spleené kusy vlhkého jehličí. S chutí by do něj strčil ruku a prozkoumal dno — třeba tam spí nějaká myš rodinka —, ale neodváží se.

V dálce se míhá datel, nehlučně přeletuje ze stromu na strom, mezi kmeny vypadá jako čárka. Chlapec ho zachytí koutkem oka.

Vstane, opět vyrazí na cestu, tiše si prozpěvuje a veselým hlasem si povídá sám se sebou. Nijak zvlášť se nebojí, maminka mu přece říkala, že v lese není nic nebezpečného. Žádní vlci ani medvědi, nikdo, kdo by ho chtěl sníst. Kromě komárů.

Když se před ním vynoří vyvrácený strom, v břiše ho přece jen za-lechtá strach; kmen vypadá jako skřítek. Stojí tam a číhá na něj. Lesní skřítek bez tváře. Takový, který před ním neuteče.

Je úplně jiný než ostatní. Široký, neforemný, neochvějný a temný. Hoch dlouze váhá, otálí se svěšenýma rukama, než se kolem vývratu odváží projít. Puklinu ovíjejí zkroucené kořeny, v zemi zeje jáma zastíněná kapradím, mezi lístky je černočerná tma. Záludná a hluboká. Někdo v ní určitě bydlí, tím si je hoch stoprocentně jistý. Kdoví, třeba je to jezevčí nora. Jezevci žijí pod zemí. Vztekli tvorové s malýma očkami. V noci šmejdí kolem, rýpají se v zemi a funí.

Chlapec hledí do temného otvoru, vtom poblíž cosi zašustí.

Jako by těsně u něj kdosi plíživě našlápl.

Hbitě si stáhne kapuci a nastraží uši.

Očima bloudí po smrcích strakatých lišejníkem.

Něco to bylo, to ví jistě.

Nepatrně ustoupí na stranu a natáhne krk, aby dohlédl za vývrat. Co když z nory vylezl jezevec a zuří, že mu nakukoval do domečku? Nemá však odvalu se o tom přesvědčit.

Pak se cosi pohne. Kolem se kmitne šedohnědý kožich.

Viděl ho.

Hoch upaluje k řídnoucím stromům na okraji lesa, za světlem.

Pod holínkami praskají větvičky a šlahouny.

Vyškobrtá se na pěšinu. Teprve tam se zastaví a rozhlédne. Zběsile plácá rukama kolem tváří, aby zaplašil komáry. Jeho strach je zjevně povzbudil.

Matka je schoulená na pohovce a čte si. Když chlapec vrazí do dveří, pohlédne na něj, mezi obočím se jí rýsuje ostrá nepatrná vráska. Knížku si přeložila napůl, aby ji mohla držet v jedné ruce, kolem prstů druhé ruky si omotala řetízek, až se jí zařezává do kůže na krku.

Zeptá se synka, kde byl, ale vzápětí si všimne, že je celý promočený. Odloží knížku a pomůže mu svléct bundu. Vlhké vlásky mu trčí jako bodliny, tričko se na bříšku vyhrnulo. Chlapec si ho rychle stáhne a zadrmolí, že viděl nějaké zvíře.

„A copak to bylo za zvíře?“

„Prostě zvíře.“

Matka mu drsnými pohyby zuje holínky. Mokrý ponožky, chodidla červená.

„Magnusi,“ povzdechne vyčítavě.

Pak si hoch musí lehnout na záda, aby z něj máma mohla stáhnout džíny. Mokrý látka se mu přilepila na kůži. Magnus bouchá hlavou do podlahy a oba se rozchechtají.

„Tak pusť!“ zvolá maminka.

„Nemůžu!“ kucká hošík.

Nakonec musí znovu vstát a poskakovat po zemi, aby kalhoty se třásl. Máma se zeptá, jestli se koupal. Snad nebyl u močálu?

Z otevřené tašky na podlaze vytáhne suché spodky s obrázky motorek a veteránů plvajících oheň. Hoch si je oblékne, pak si vyleze na pohovku a schová se pod deku. Zip matrace ho studí na stehně, snaží se od něj odtáhnout. Potah je ještě vyhrátý od mámina těla, ale ostrá látka ho dře do nohou.

Máma s čímisi šustí za košem na dřevo; strká do bot koule z nového papíru, svršky rozvěsí na židle kolem stolu.

Chlapec si chce povídat o zvířeti, které viděl. Bylo šedé.

„Ale co to bylo za zvíře?“

Malý s otevřenou pusou přemýšlí.

„Myslím, že to byl rys.“

Máma zavrtí hlavou.

„Rys sotva.“

„A co vlk?“

„Určitě to byl nějaký pták. Většinou to bývají ptáčci.“

„Ne. Nebyl to ptáček. Mělo kožíšek.“

Máma se posadí k synkovi na pohovku. Ukazováčkem mu odhrne čupřinu z čela a vyndá z ní kousek jehličí. Hoch zírá z okna a v myšlenkách je stále v lese.

„Bylo to zvíře, mami.“

Máma přikývne.

Venku se opět rozprší, do střechy prudce bubnuje déšť.

Podél stezky září polehlé vrbky. Všechno je po lijáku zploštělé, změněné a štavnatě lesklé. Stále ještě poprchává, zvedl se vítr. Borovice se kymácejí, světlé listnáče se třepotají, občasné poryvy vrhají dešťové kapky na okenní tabulky, přímo proti Magnusovu obličejí. Víchř prohání kolem chaty modrobílý nafukovací míč, chlapec nikdy neví, kde přesně balon je.

Na parapetu leží suchá hmyzí tělíčka, jako by se mouchy natěsnaly vedle sebe, aby společně umřely. Jsou tu i rozpadlé vosy. Motýl s křídly přitisknutými k sobě jako listy v knize. Člověk by skoro řekl, že je živý, protože barvy ani trošku nevybledly. Hoch se zeptá matky, jak se ten motýl jmenuje, máma si však není jistá.

„Možná paví oko. Nebo babočka kopřivová...“

Chlapec se natáhne po dózičce z březové kůry, která leží na stole. Ví, že je prázdná, ale přesto do ní mrkne. Něco v ní chybí. Ale co?

Pak dostane nápad: prsty uchopí motýla a vloží ho dovnitř. Počíná si opatrně, a když krabičku přiklopí víčkem a zatřese jí, uslyší zachrastění křídel. A je to.